യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 3✓
(ഉത്പത്തി+പ്രകരണമ്)/സർഗഃ 005

പഞ്ചമഃ സർഗഃ 5

ശ്രീരാമ ഉവാച .
ഭഗവ+ന്മുനി-ശാർദൂല കിമി-വേഹ മനോ+ഭ്രമേ .
വി+ദ്യതേ കഥ-മുത്പന്നം മനോ മായാ-മയം(ങ്) കുതഃ .. 1

ഉത്പത്തി-മാദാ-വിതി മേ സമാ-സേന വദ+പ്രഭോ .
പ്രവ+ക്ഷ്യസി തതഃ(ശ്)ശിഷ്ടം വ+ക്ത+വ്യം വദതാം(വ്) വര .. 2

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
മഹാ+പ്രലയ-സംപത്താ-വസതാം സമുപാ-ഗതേ .
അശേഷ-ദൃ+ശ്യ-സർഗാദൗ ശാന്ത-മേവാവ-ശി+ഷ്യതേ .. 3

ആ+സ്ത്യേ്നസ്ത-മിതോ ഭാസ്വാ-നജോ ദേവോ നിരാ-മയഃ .
സർവദാ സർവ-കൃഥ്.സർവഃ(ഫ്)പരമാ+ത്മാ മഹേ+ശ്വരഃ .. 4

യതോ വാചോ നിവർ-ത+ന്തേ യോ മു+ക്തൈ-രവ-ഗ+മ്യതേ .
യസ്യ ചാ+ത്മാ-ദികാഃ(സ്)സംജ്ഞാഃ(ഖ്)കല്പി-താന+സ്വ-ഭാവജാഃ .. 5

യഃ(ഫ്) പുമാൻഥ്.സാംഖ്യ-ദൃഷ്ടീനാം ബ്ര+ഹ്മ വേദാന്ത-വാദിനാം .
വി+ജ്ഞാന-മാത്രം(വ്) വിജ്ഞാന-വിദാ-മേകാ+ന്ത-നിർമലം .. 6

യഃ(ശ്)ശൂന്യ-വാദിനാം ശൂ+ന്യോ ഭാസകോ യോ്ർക-തേജസാം .
വ+ക്താ മ+ന്താ ഋതം ഭോ+ക്താ+ദ്രഷ്ടാ കർതാ സദൈവ സഃ .. 7

സ+ന്ന+പ്യ-സ+ദ്യോ ജഗതി. യോ ദേഹ+സ്ഥോ്പി ദൂരഗഃ .
ചിഥ്.പ്രകാശോ+ഹ്യയം(യ്) യസ്മാ-ദാലോക ഇവ ഭാ+സ്വതഃ .. 8

യസ്മാ+ദ്വിഷ്ണ്വാ-ദയോ ദേവാഃ(സ്) സൂ+ര്യാ-ദിവ മരീ-ചയഃ .
യസ്മാജ്-ജഗ+ന്ത്യന+ന്താനി ബുദ്-ബുദാ ജലധേ-രിവ .. 9

യം(യ്)യാ+ന്തി ദൃ+ശ്യ-വൃ+ന്ദാനി പയാം-സീവ മഹാർണവം.
യ ആ+ത്മാനം പദാർഥം(ഞ്)ച+പ്രകാശ-യതി ദീപ-വത് .. 10

യ ആകാശേ ശരീരേ ച. ദൃഷഥ്.സ്വപ്സു ലതാ-സു ച .
പാംസു+ഷ്വ+ദ്രിഷു വാതേഷു പാതാ-ലേഷു ച സംസ്ഥിതഃ .. 11

യഃ(ഫ്) പ്ലാവയതി സംരബ്ധം പു+ര്യഷ്ടക-മിത+സ്തതഃ .
യേന മൂകീ-കൃതാ മൂഢാഃ(ശ്) ശിലാ+ധ്യാന-മിവാ+സ്ഥിതാഃ ..12

വ്യോമ യേന കൃതം ശൂന്യം ശൈലാ യേന ഘനീ-കൃതാഃ .
ആപോ+ദ്രുതാഃ(ഖ്)കൃതാ യേന ദീപോ യ+സ്യ വശോ രവിഃ .. 13

പ്രസര-ന്തി യത+ശ്ചി+ത്രാഃ(സ്)സംസാരാ-സാര-വൃഷ്ടയഃ .
അ+ക്ഷയാ-മൃത-സംപൂർണാ-ദംഭോദാ-ദിവ വൃഷ്ടയഃ .. 14

ആവിർ-ഭാവ-തിരോ-ഭാവ-മയാ+സ്ത്രി-ഭുവ-നോർ-മയഃ .
സ്ഫുര+ന്ത്യതി-തതേ യസ്മി-ന്മരാ-വിവ മരീ-ചയഃ .. 15

നാശ-രൂപോ വിനാ-ശാ+ത്മാ
യോ ്ന്തഃ(സ്)സ്ഥഃ(സ്)സർവ-ജ+ന്തുഷു .
ഗുപ്തോ യോ ്+പ്യതി-രി+ക്തോ ്പി
സർവ-ഭാവേഷു സംസ്ഥിതഃ .. 16

പ്രകൃതി-വ്രത-തിർ+വ്യോമ്നി ജാതാ+ബ്ര+ഹ്മാ+ണ്ഡ-സഥ്ഫലാ .
ചി+ത്ത-മൂലേ+ന്ദ്രിയ-ദലാ യേന-ന്യ+ത്യതി വായുനാ .. 17

യ+ശ്ചി+ന്മണിഃ(ഫ്) പ്രക-ചതി+പ്രതി-ദേഹ-സമുദ്-ഗകേ .
യ+സ്മി+ന്നി+ന്ദൗ+സ്ഫുര+ന്ത്യേതാ ജഗജ്-ജാല-മരീചയഃ .. 18

പ്രശാ+ന്തേ ചി+ദ്ഘനേ യ+സ്മി+സ്ഫുര+ന്ത്യമൃത-വർഷിണി .
ധാരാ-ജലാനി ഭൂതാനി സൃഷ്ടയസ്-തഡിതഃ(സ്) സ്ഫുടാഃ .. 19

ചമഥ്.കുർവ+ന്തി വസ്തൂനി യദാ-ലോക-തയാ മിഥഃ .
അസ+ജ്ജാത-മസ+ദ്യേന യേന സഥ്.സ+ത്ത്വ-മാഗതം .. 20

ചല-തീദ-മനി+ച്ഛ+സ്യ കായോ യോ യ+സ്യ സ+ന്നിധൗ .
ജഡം പരമ-ര+ക്ത+സ്യ ശാന്ത-മാത്മനി തി+ഷ്ഠതഃ .. 21

നിയതിർ-ദേശ-കാലൗച ചലനം സ്പന്ദനം(ങ്)ക്രിയാ .
ഇതി യേന ഗതാഃ(സ്) സത്താം സർവ-സ+ത്താതി-ഗാമിനാ .. 22

ശു+ദ്ധ-സംവി-ന്മയ+ത്വാ+ദ്യഃ(ഖ്)ഖം ഭവേദ്-വ്യോമ-ചി+ന്തയാ .
പദാർഥ-ചിന്തയാർഥ+ത്വ-മിവ തിഷ്ഠ+ത്യധി+ഷ്ഠിതഃ .. 23

കുർവ+ന്നപീഹ ജഗതാം മഹതാ-മനന്ത-
വൃന്ദ+ന്ന കി+ഞ്ചന കരോ-തിന കാ+ശ്ചനാപി .
സ്വാ+ത്മ+ന്യ-നസ്ത-മയ-സംവിദി നിർവി-കാരേ
ത്യ+ക്തോ-ദയ+സ്ഥിതി-മതി+സ്ഥിത ഏക ഏവ .. 24

ഇ+ത്യാർഷേ+ശ്രീ-വാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ
വാല്മീകീയേ ഉത്പത്തി+പ്രകരണേ മൂലകാരണ-
ദേവ+സ്വരൂപ-വർണനം(ൻ) നാമ പ+ഞ്ചമഃ(സ്)സർഗഃ .. 5 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
6.9.2023